

Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Çalışmaları

Bahar 2021

III. Güvenliğe Eleştirel Yaklaşımlar - I

Kopenhag Ekolü

Eleştirel Güvenlik Yaklaşımları

- 1994 – Strategies in Conflict: Critical Approaches to Security Studies (Toronto)
- 1997 – Critical Security Studies: Concepts and Cases (K. Krause, M. Williams)
 - Güvenliğin referans nesnesi sorgulanmalı (derinleşme)
 - Güvenliğin askeri olmayan boyutları ele alınmalı (genişleme)
 - Güvenliği çalışma şekli sorgulanmalı (epistemolojik kırılma)
- Derinleşme ve genişleme çabaları 1980'lerden beri var (liberal, post-yapısalcı, feminist eleştiriler, çatışma çözümü). Soğuk Savaş sonrasında hepsi ivme kazanıyor.
- Eleştirel bir ortodoksi yaratma amaçları yok, ama yeniden inşa edici bir eleştirel vizyona sahipler.
- Öncelikle Avrupa kent ekollerini ele alacağız: Kopenhag, Aberystwyth ve Paris

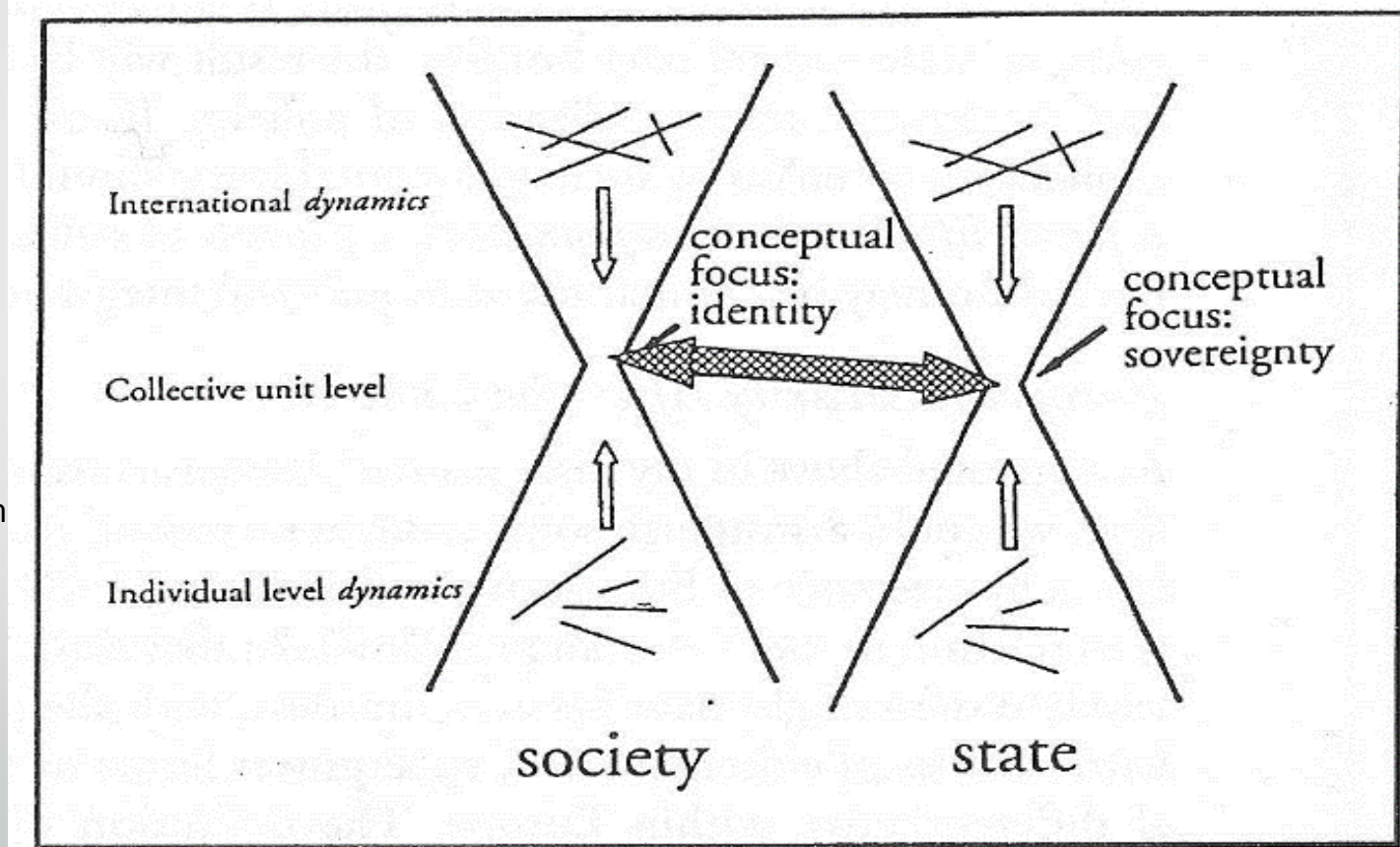
Kopenhag Ekolü

- **Copenhagen Peace Research Institute**, B. Buzan ve O. Wæver
- B. Buzan, **People States and Fear** (1983, 1991)
 - farklı referans nesneleri (birey - devlet - uluslararası sistem)
 - farklı güvenlik sektörleri (askerî - siyasal - ekonomik - toplumsal - çevresel)
- O. Wæver, B. Buzan ve J. de Wilde, **Security: A New Framework for Analysis** (1998)
- Ekolün alana başlıca katkıları: **toplumsal güvenlik** kavramı, **güvenikleştirme** kuramı ve **bölgesel güvenlik kompleksleri** yaklaşımı

Toplumsal Güvenlik (*societal security*)

- O. Wæver, B. Buzan, M. Kelstrup ve P. Lemaitre, **Identity, Migration and New Security Agenda in Europe** (1993)
- SS sonrası etnik/dinsel çatışmalar, Avrupa bütünleşmesine tepkiler, göç -> toplumların güvenlik çalışmalarının analiz birimi haline gelmesi
- Uluslararası sistemdeki bütünleşme ve ayrışma eğilimleri-> **devlet ve toplum arasındaki varsayılan birliğin sarsılması** -> Devlet-toplum (güvenliği) ikiliği

Toplumsal Güvenlik

Şekil: O. Wæver, «Securitization and Desecuritization», *On Security*, ed. R.D. Lipschutz, New York, Columbia University Press, 1995, p. 49.

Figure 3.2 Modified hourglass model.

Toplumsal Güvenlik

- Toplumsal güvenlik, toplumların değişen koşullara ve olası/gerçek tehditlere karşı hayatta kalma, bu çerçevede geleneksel dil, kùltür, birlik, din, kimlik ve adetlerini kabu edilebilir evrim koşulları içerisinde sùrdürme yeteneğidir.
- Toplum: **etno-ulusal ve dinsel gruplar** (kolektif bir kimlik etrafında örgütlenen ve 'biz' olma bilincine sahip insan toplulukları)
- Referans Nesnesi:
 - Toplum bir arada tutan kolektif kimlikler
- Tehdidin kaynağı ve niteliği:
 - Göç, yatay rekabet, dikey rekabet, nüfus azalması, kültürel temizlik
 - Yapısal faktörler veya kasıtlı politikalar sonucu olabilir
- Güvenliği sağlayacak özne ve yöntemler:
 - Devlete başvurma
 - Öz güvenliği sağlama (kültürel, siyasal, silahlı önlemler)
 - Uluslararası topluma başvurma

Toplumsal güvenlik ikilemi

Toplumsal Güvenlik

Eleştiriler:

- Toplumsal kimlikleri, **nesnel olarak ele alınabilir sabit ögeler** olarak ele almıştır. Halbuki toplumsal olarak **sürekli inşa** halindedir.
- **Toplum adına konuşmaya yetkili** olan kim?
- Toplumlar **bu kadar homojenmiş gibi** ele alabilir miyiz?
- **Bu söylem**, devlet içindeki **hâkim toplumlar** tarafından **ırkçı, yabancı düşmanı emeller** ile kullanılabilir.

Güvenlikleştirme (*securitization*)

- O. Wæver, "Security the Speech Act: Analysing Politics of a Word" (1989)
- Güvenlikleştirme, **siyasal bir meselenin toplumdaki belli aktörler tarafından "güvenlik" meselesi olarak sunulup, siyaset dışına çıkarılması ve böylece olağanüstü yöntemlerle ele alınmasının önünün açılmasıdır.**

Siyasallaşmamış Meseleler

Devletin dahil olmadığı, kamu politikası gerektirmeyen, kamusal olarak tartışılmayan meseleler (ör. teknik alanlar, özel hayat)

Siyasallaşmış Meseleler

Kamusal olarak tartışılan ve kamu politikası gerektiren meseleler (ör. eğitim, bütçe, sağlık, katılım)

Güvenlikleşmiş Meseleler

Kamusal tartışma dışında tutulan, olağanüstü önlemler gerektiren meseleler (ör. sınır çatışmaları, ayrılıkçı/devrimci isyanlar)

Güvenlikleştirme

- Güvenlikleştirmenin aşamaları:

- 1- "Varoluşsal ve acil bir tehdit" söylemi

- 2- "Olağanüştü ve özel önlemler" vurgusu

- 3- Alımlayıcı kitlenin ikna olması

Sonuçta, güvenlikleştirme **siyasal bir tercihtir** ve **başarılı olursa** güvenlikleştirici aktöre daha çok **otorite sağlar**, onun grup içindeki konumunu güçlendirir.

- Güvenlikleştirmenin kuramsal temelleri:

- Söz edim (*speech act*) - J. Austin

- İstisna hali (*state of exception*) - C. Schmitt

- Öznelerarasılık (*intersubjectivity*) - H. Arendt

Güvenlikleştirme

- Güvenlikleştirme x Güvenlikdışılaştırma (*deseuritization*).
Güvenlikleştirilmiş meselelerin, yapısökümüne (*deconstruction*) uğratılarak, güvenlik meselesi olmaktan çıkarılması ve **yeniden siyasal bir mesele** olarak ele alınması -> **kamuoyunca özgürce tartışılabilir** hale gelmesi
- Güvenlikleştirmenin avantajları-> Mobilizasyon ve odaklanma (?)
- Dolaylı güvenlikleştirme (*indirect securitization*)

Güvenlikleştirme

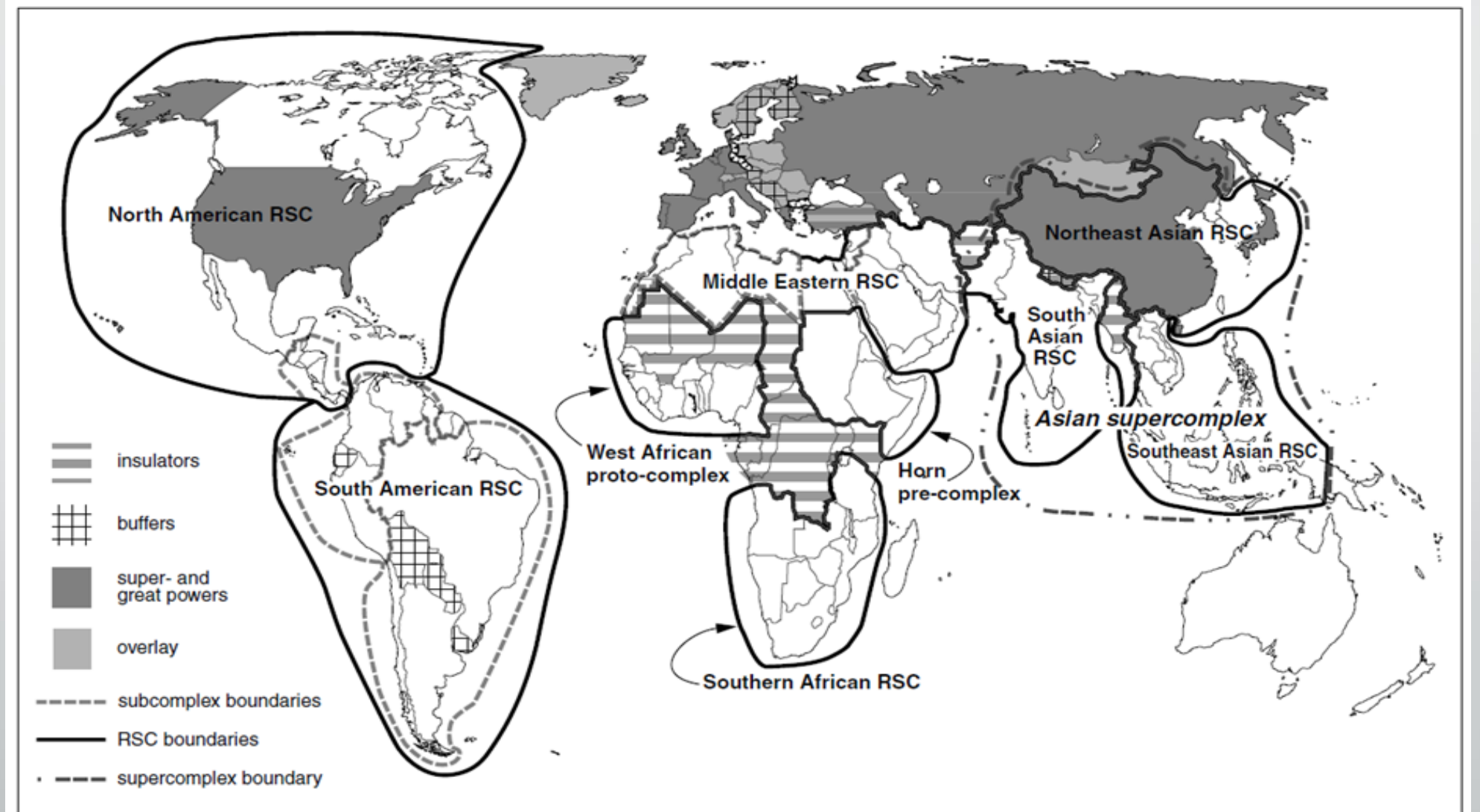
Eleştiriler:

- Güvenlikleştirmenin **başarılı olup olmadığını tespit etmek** kolay değil.
- **Hangi alımlayıcılar ikna edilmeli?** Hepsi mi yoksa en nüfuzlu olanları mı?
- **Siyasal olan ile güvenlikleşmiş** olan arasındaki **sınır** muğlak.
- **Söyleme çok ağırlık vermesi**, pratik ve uygulamaları görmeyi engelliyor.
- **Görsel öğeler de söz-edim** sayılır mı?
- **Güvenlik siyaseti hâlâ realist paradigma** çerçevesinde ele alınıyor.
- **Güvenlikdişılaştırma** yeterince kuramsallaştırılmamış.

Bölgesel Güvenlik Kompleksleri (*regional security complexes*)

- B. Buzan, O. Wæver, **Regions & Powers** (2003)
- SS sonrası bölgelerin artan önemi -> bölgenin güvenlik çalışmaları için önemli bir analiz birimi haline gelmesi.
- Bölgesel Güvenlik Kompleksi (BGK), coğrafi anlamda birbirine yakın, dostluk yahut düşmanlık temelli bir etkileşim halindeki, güvenlik kaygılarının (güvenikleştirme-güvenlikdışılaştırma pratikleri) birbiriyle bağımlı olduğu devletler grubudur.

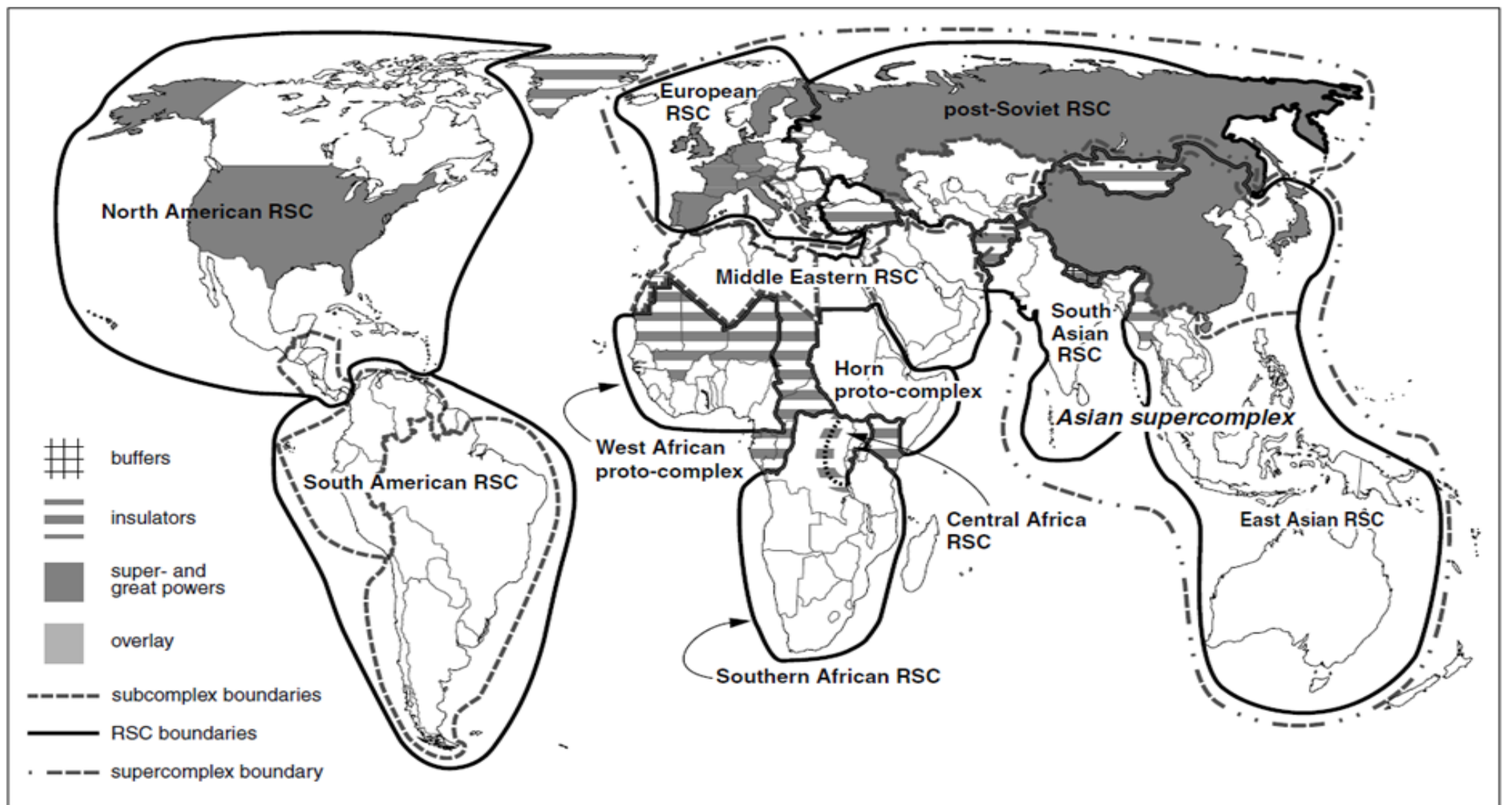
Bölgesel Güvenlik Kompleksleri

Map 1. Patterns of Regional Security During the Cold War

Şekil: B. Buzan and O. Weaver, *Regions and Powers: The Structure of International Security*, Cambridge, Cambridge University Press, 2003, s. xxv.

Bölgesel Güvenlik Kompleksleri

Map 2. Patterns of Regional Security Post-Cold War

Şekil: B. Buzan and O. Weaver, *Regions and Powers: The Structure of International Security*, Cambridge, Cambridge University Press, 2003, s. xxv.